

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Bekir PAKDEMİRLİ** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Türkiye’de çiftçi sayısı yıllar itibariyle azalış göstermekte ve artan nüfusa karşın gerekli tarımsal üretim artışı gerçekleştirilememektedir. Tarım sektörünün istihdam ve ekonomi içerisindeki payı her geçen dönem azalırken gıda fiyatlarındaki fahiş artışlar yeni sorunlara yol açmaktadır. Toplumsal yaşam için gerekli olan ekolojik ve sürdürülebilir tarım için bilinçli çiftçilerin üretim yapması gereklidir. Bilinçli çiftçi ve üreticiye ulaşmak için gerekli danışmanlık, rehberlik ve destek sistemlerinin yetkin danışmanlarca sağlanması gereklidir. Bu kapsamda kalkınma süreci içerisindeki kırsal kesimlerde olduğu kadar, topyekûn tarım sektörünün gelişmesinde vazgeçilmez bir unsur olarak tarımsal yayım ve danışmanlık çalışmaları kurumsallaştırılmalıdır.

Türkiye’de ise sayıları çok kısıtlı olan tarım danışmanları da mevcut işleyiş ve sistemsizlik nedeniyle mağdur edilmiş durumdadır. Tarım bakanlığının “kadrolu-sürekli” çalışanları olması gereken tarım danışmanları bugün asgari ücretin altında bir gelirle hizmet sunmaktadır. Sayısı 2000 civarında olan tarım danışmanlarının sorunlarının çözülmemesi, tarımsal bilinçlenmeye önem vermediğini de göstermektedir. İşleyiş tebliğlerinin ve ödemelerin güncel ekonomik gelişmelere, kur şoklarına, enflasyona uygun geliştirilmediği ifade edilmektedir.

Tarım danışmanlarına yıllık olarak 2 taksitte verilen 46 bin liralık ödenek kaç yıldır aynı miktardadır. Tarım danışmanlarının kendi ücretleri ile yol, yemek, büro giderlerini de kapsayan bu miktar güncel değerler esas alınarak minimum 2022 yılı için en az 100 bin TL’nin üzerine çıkarılmalıdır. Tarım danışmanlarının BAĞ-KUR ve vergi primleri için düzenleme yapılmalı ve bu giderleri teşvik kapsamında karşılanmalıdır. Tarım danışmanlarının üyelik aidatları ve diğer bazı giderleri dışına yoğun bir bürokrasi ile uğraştıkları ve bu bürokrasi nedeniyle dönem dönem hakkaniyetsiz olabilecek cezalar kesildiği ifade edilmektedir.

Tarım danışmanlarının verimli bir danışmanlık yapabilmeleri amacıyla bu danışmanlara yoksulluk sınırının üzerinde ödeme yapılmalıdır. Tarım danışmanları tarım bakanlığında kadrolu çalışmalıdır. Kadro verilemiyorsa danışmanların işlerini yapabileceği büro desteği ve insan onuruna yakışır bir ücret imkanı sağlanmalıdır. Bu bağlamda;

Tarımsal yayım ve danışmanlık projelerinin geliştirilerek devam ettirilmesi, serbest tarım danışmanlarından kesilen tevkifat kesintilerinden kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesi, tarım danışmanları arasında illerdeki ve uygulamalardaki farklılıklarının giderilmesi, uygulama esaslarına ilişkin tarım danışmanlarının alanda tespit ettikleri ihtiyaçların karşılanması gereklidir. Tarım danışmanlarına yönelik arazi ve büro denetimleri makul

düzeyde, amacına uygun ve işleyişi iyileştirme amacıyla olmalıdır. Hizmetlerin devamı esnasında dönem sonu itibariyle danışmanın hizmet verme alanı değişikliğinden doğabilecek mağduriyetler giderilmelidir.

Sertifika sahibi olan ve de sahada bilfiil çalışan Sertifikalı Tarım Danışmanlarının Kamuya geçiş imkânları geliştirilmelidir. Yine “Serbest Yeminli Tarım Orman Müşavirlik” konusu tarım danışmanlarının talebi doğrultusunda geliştirilmelidir.

Danışmanlık hizmetinin kurum içi hizmet kabul edilmesi ve Dosya başı ve de ÇKS belge ücreti ödenmemesi için gerekli düzenleme yapılmalıdır. Tarım danışmanları özlük hakları güvence altına alınmalıdır. Danışmanlık Hizmetlerinin eğitim hizmeti olduğu gerçeği ile bu işleymdeki KDV oranının %8 olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Bir tarım danışmanının yıllık minimum/ortalama 6.000 TL kira gideri, 3.900 TL muhasebe defter harcaması, 1.200 TL vergi ödemesi, 1.200 TL elektrik faturasu, 700 TL belediye harç ve su bedeli, 2.000 TL tarım döner sermaye katkısı, 10.000 TL SGK ödemeleri giderleri olmaktadır. Araç, yakıt, kırtasiye, yemek giderleri de dahil edilince söz konusu 46 bin TL’lik ödeme çok yetersiz kalmakta ve tarım danışmanlarında net olarak bin TL’nin altında bir aylıkla hizmet sunmaları beklenmektedir. İl ve bölgelere göre farklılaşmakla birlikte danışmanların maliyetlerinin verilen teşvikin üzerinde gerçekleştiği ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 2021 yılı itibariyle Türkiye’de sertifikalı tarım danışmanı sayısı kaçtır? Türkiye’de tarım danışmanlarının çalıştığı alanlar hangileridir? İşsiz tarım danışmanı sayısı kaçtır? Asgari ücretin altında bir gelirle danışmanlık faaliyeti yürüten danışman sayısı kaçtır?
- 2) Türkiye’de tarım danışmanlarının kamuda istihdam edilmesi amacıyla bir planlama yapılmakta mıdır?
- 3) Tarım danışmanlarına ödenen teşvikin arttırılmasına ilişkin bir çalışma mevcut mudur? 2022 yılında tarım danışmanlarına ödenecek teşvik ne kadar olacaktır?
- 4) Tarım danışmanlarının SGK-BAĞKUR ödemelerinin teşvik kapsamında ödenmesi amacıyla bir çalışma yürütecek misiniz?
- 5) Tarım danışmanlığı sürecinde bürokrasinin azaltılması ve cezaların uygulamayı aksatmayacak şekilde düzenlenmesi amacıyla bir çalışma yürütecek misiniz?
- 6) Tarım danışmanlığı sürecinde danışmanların KDV ve Gelir vergisinden muaf tutulması amacıyla bir çalışma yürütecek misiniz?
- 7) Serbest Yeminli Tarım Orman Müşavirlik sisteminin oluşturulması yönünde bir çalışmanız mevcut mudur?
- 8) Türkiye’de tarımsal danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla hangi çalışmaları yapmayı planlıyorsunuz?